

ФОНДАЦИЯ
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА
СИСТЕМА

Център за образование и култура „Илиев“, ул. „Университетски парк“ 1, Студентски град, 1700 София, България

office@nalis.bg; www.nalis.bg

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА

ФОНДАЦИЯ „НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА БИБЛИОТЕЧНО- ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА“

ЗА 2024 г.

Съдържание:

Уводна част.....	2
Основни дейности	2
1. Своден каталог НАБИС.....	2
2. НАБИС репозиториум	3
3. Софтуерна поддръжка на ФНАБИС:	4
3.1 За интегрирана библиотечно-информационна система	4
3.2 За система за управление на дигитални колекции.....	5
4. Европейски проекти	5
5. Популяризиране.....	6
6. Административна работа	7

Уводна част

Фондация „Национална академична библиотечно-информационна система“ (ФНАБИС) е създадена през 2009 г., с финансовата подкрепа на Фондация Америка за България.

Нейни учредители са: Централната библиотека на Българската академия на науките – най-старата и най-голяма научна библиотека в България; Софийският университет „Св. Климент Охридски“ – първото българско висше училище с най-голямата университетска библиотека у нас (Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“) и Американският университет в България – един от водещите частни университети в нашата страна с (Библиотека „Паница“).

Асоциирани членове са 49 библиотеки, от които 42 университетски и 7 обществени. Те подкрепят инициативите и визията на ФНАБИС за развитие на българските библиотеки.

Вече повече от 15 години ФНАБИС активно работи за преодоляване на основните проблеми на информационната среда в България, като предлага решения, които са резултат от задълбочено проучване на световния опит (теория и практика) и които са адаптирани за българската среда от водещи професионалисти с повече от 20 годишен опит :

1. технологично усъвършенстване на българските библиотеки;
2. създаване на национален своден каталог, който да гарантира достъп до ресурсите на академичните и регионалните библиотеки от един портал;
3. изграждане на национална дигитална платформа, която да съхранява българското културно наследство и последните достижения на българските учени.

Основни дейности

Фондация НАБИС направи първи крачки към разширяване дейността си в посока дигитализиране на културно-историческото наследство в **музеите**:

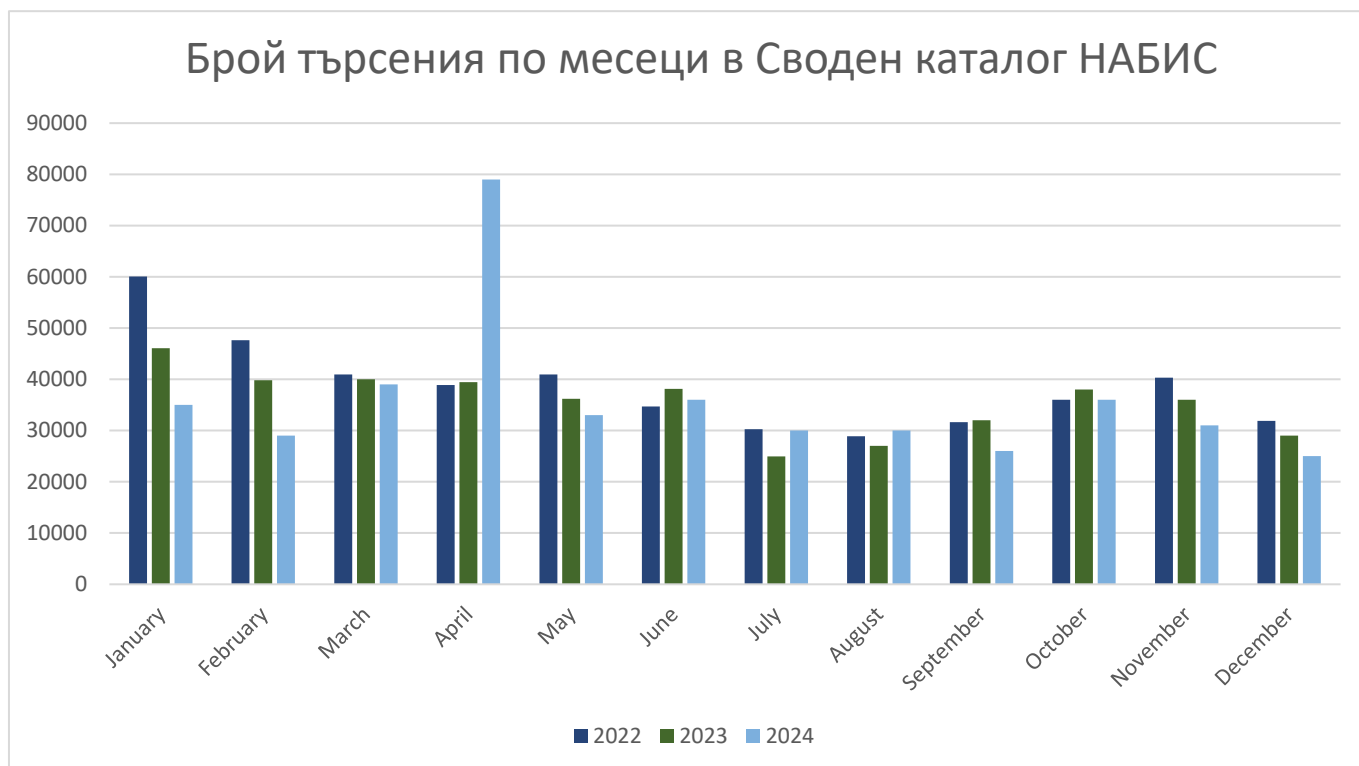
- Съвместно с Дирекция на музеите в Копривщица (ДМК) участва в конкурс към Фонд „Култура“ на Министерство на културата с проект „Копривщенският микросвят в българската и световна история и култура“. Задачата на ФНАБИС беше създаването на дигитален репозиториум на ДМК на базата на софтуер с отворен код DSpace.
- По проект, финансиран от Фондация Америка за България, включващ серия от обучителни семинари за експерти, които работят или се интересуват от развитие на музеите и галериите в България, бяха поставени основите на дигиталната библиотека на Академия „Муза“.

1. Своден каталог НАБИС

Уникален за България, каталогът продължава да дава възможност чрез единна платформа и чрез едно търсене да се намират заглавия сред близо 3,6 милиона библиографски данни от електронните каталози на над 40 български библиотеки, с достъп и до пълнотекстови и други дигитализирани библиотечни документи, интегрирани в него чрез НАБИС репозиториума. Всичко това го превръща в **Националния каталог на България**.

През изтеклата година каталогът продължи да се актуализира редовно. Правят се усилия за включване на данни от онлайн каталозите на нови големи библиотеки. СК НАБИС се радва на завидна популярност (средно по 146 търсения на час или с 2362 търсения повече от 2023г.):

Графиката показва броя на търсенията в СК НАБИС по месеци за 2022, 2023 и за 2024 години.

2. НАБИС репозиториум

Включва разнообразни и богати дигитални колекции създадени от водещи академични институции и съхранявани на сървърите на ФНАБИС.

Графиката показва количественото участие в НАБИС репозиториума на всеки от участниците, ползващи сървърите на ФНАБИС, според броя на файловете.

[Дигиталната библиотека на сървъра на Медицински университет – Варна](#), поддържана от ФНАБИС, функционира и се разраства успешно.

3. Софтуерна поддръжка на ФНАБИС:

3.1 На интегрирана библиотечно-информационна система (на базата на [Коха](#))

През изтеклата година договорите си за абонаментна поддръжка **продължиха**:

1. Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.
2. Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна
3. Софийска духовна семинария „Св. Иван Рилски“
4. Рилската света обител
5. Съюз на архитектите в България

Изградената връзка между библиотеката на Софийска духовна семинария „Св. Иван Рилски“ и библиотеката на Рилската света обител чрез протокола z39.50 за обмен на библиографски и нормативни записи се поддържа и функционира успешно.

От юни 2024г. започна работа върху превода на 22.11.22.000 Rosalie версия на Коха. Той ще е в основата на бъдещата актуализация на библиотечния софтуер Коха.

3.2 На система за управление на дигитални колекции (на базата на [ДиСпейс](#)).

През изтеклата година договорите си за абонаментна поддръжка **продължиха**:

1. Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
2. Народна библиотека „Иван Вазов“ – гр. Пловдив
3. Нов български университет
4. Технически университет – гр. София
5. Тракийски университет – гр. Стара Загора
6. Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна
7. Съюз на архитектите в България

На 22 февруари 2024г. бе **сключен договор** с Фондация „Америка за България“ за съвместна работа по проект Академия „Муза“. На 18 март 2024г. бе подписан Приемателно-предавателен протокол за извършена работа и преминаване към абонаментен период.

В НАБИС репозиториум е публикувана богата [техническа документация](#) (достъпна от IP пространството на библиотеките, които ползват поддържаните от фондацията софтуери), която подпомага библиотеките при усвояване и работа с библиотечната система Коха, системата за управление на дигитални колекции ДиСпейс и формат MARC21. Тя се обновява и подобрява в зависимост от добрите практики на библиотеките. През 2024г. бяха добавени две текстови ръководства:

- [Особености при каталогизирането на отпечатыци в интегрирана библиотечна система КОНА](#)
- [Особености при каталогизирането на статии в интегрирана библиотечна система КОНА. Модул „Каталогизиране“](#)

4. Европейски проекти

Продължава активно да се работи за издигане **нивото на информационно обслужване**, което да отговаря на световните стандарти и да осигурява международно сътрудничество в областта на библиотечните системи за информация и комуникация:

ФНАБИС е активен член на Photoconsortium, плаща редовно членския си внос и участва в Общото събрание (29 май 2024г.).

По проекта EuReka3D на 17 май 2024 г. представители на ФНАБИС присъстваха на онлайн уебинар на тема „Paradata, Metadata and Data for 3D acquisition in cultural heritage“, организиран по проекта, от катедрата по дигитално културно наследство на ЮНЕСКО в Кипърския технологичен университет и EUReka3D.

От 12 февруари 2024г. Изпълнителният директор на ФНАБИС стана член на международния консултативен съвет на библиотечното списание Central European Library and Information Science Review, което се финансира от Националната библиотека „Сечени“ (Унгария).

На 20 ноември 2024г. ФНАБИС се присъедини към Алианс [Transform4Europe](#) като заинтересована страна. Този проект обединява усилията на единадесет европейски университета, за да подготвят отговорни към заобикалящата ги среда и имащи най-съвременни познания хора, които да се справят с най-важните цивилизационни предизвикателства.

5. Популяризиране

- На 20 февруари 2024г. изпълнителният директор на ФНАБИС Събина Анева изнесе **публична лекция** „[Фондация НАБИС – библиотечните традиции и информационната ера](#)“. Тя е част от организирани от катедра „Библиотечни науки“ на УНИБИТ публични лекции „Предизвикателствата в библиотеката на XXI век“.
- На 13 май 2024г. екипът на ФНАБИС присъства на финалната конференция на проект по Еразъм+ **TLIT4U** „Подобряване на уменията, свързани с трансграмотност чрез сериозни игри“, организирана от УНИБИТ.
- На 16 май 2024г. Ирина Недева от програма Хоризонт на БНР (предаването „**Хоризонт до обед**“) взе интервю от изпълнителния директор на ФНАБИС Събина Анева „[Фондация НАБИС предизвиква смелите читатели](#)“.
- На 16 май 2024г. изпълнителният директор на ФНАБИС Събина Анева присъства на представяне на сборника „Музиката на думите“, посветен на дейността и професионалния път на **д-р Емилия Милкова**.
- На 24 май 2024г. Невена Праматарова от **програма Христо Ботев** на БНР взе интервю от изпълнителния директор на ФНАБИС Събина Анева на тема „[Как да стигнем до качествена информация в новия дигитален свят](#)? И каква ще е ролята на библиотеките в ерата на свръхтехнологиите?“
- На [30 октомври](#) и на [28 ноември 2024г.](#) изпълнителният директор на ФНАБИС Събина Анева взе активно участие в двете **експертни срещи** на тема създаване на **Център за високи постижения в професионалното образование (CoVE)**.
- Националните празници се отбелязват с разпращането на **електронни картички**, подготвени от гл. ас. д-р Радимира Йорданова (преподавател във Великотърновския университет Катедра "Графичен дизайн и визуални комуникации").
- Актуализира се информацията на българската и английската версия на [сайта](#).
- Продължава текущото поддържане на профилите във [FB](#), [IG](#) и [youtube](#), чрез които се повишава информираността на обществото за дейността и посоките на развитие на ФНАБИС.
- Полагат се целенасочени усилия за адекватното функциониране на рекламните кампании, които се публикуват чрез GoogleAds.
- ФНАБИС остава активен **член на** [Българската библиотечно-информационна асоциация](#), плаща редовно членския си внос и участва в Общото събрание.
- На 30 август 2024г. ФНАБИС стана **член на** [Клъстер София град на знанието](#) (КСГЗ), плаща редовно членския си внос и участва в Общото събрание. Изпълнителният директор на ФНАБИС Събина Анева е член на Контролния съвет на КСГЗ (от ноември 2024г.)

6. Административна работа

Редовно се правят месечни отчети.

На 22 август 2024г. бе свикано и проведено редовно заседание на Съвета на настоятелите, на което е приет отчета за 2023 и плана за 2024г. на ФНАБИС.

Подновени са електронния подпис, платена е таксата за домейна nalis.bg, подновен е профила в e-рау.

Счетоводната дейност отговаря стриктно на Закона за счетоводството.

Приложение: Счетоводен баланс и ОПР на ФНАБИС към 31.12.2024г.

Съгласно него:

1. Разходи за дейността: 22 хил. лв.

1.1 Разходи за стопанска дейност: 20 хил. лв.

1.2 Разходи за нестопанска дейност: 1 хил. лв.

1.3. Финансови разходи – 1 хил. лв.

2. Приходи от предоставяне на платени услуги и други дейности за набиране на средства (в хил. лв.): 15 хил. лв.

2.1 Платени услуги: 15 хил. лв.

2.2 Получени дарения: 0 хил. лв. :

2.2.1 приходи от дарения под условие: 0 хил. лв.

2.2.2 приходи от дарения без условие: 0 хил. лв.

3. Финансовия резултат: отрицателен 7 хил. лв.

3.1 от стопанска дейност – (-6) хил. лв.

3.2 от нестопанска – (-1) хил. лв.

